

RIJEČ UREDNIŠTVA

KOJA BI SVOJSTVA MORALO ŠUMARSKO OSOBLJE POSJEDOVATI?

Pod ovim naslovom taksator D. Ilijić u nastavcima u prva tri broja Šumarskoga lista iz 1895. god. daje odgovore na postavljeno pitanje, naglašavajući kako u svakom upravnom organizmu mora biti precizno određena sfera djelovanja pojedinih organa, sukladno njihovoj sposobnosti. Inače organizam prestaje pravilno obavljati svoje funkcije. *To je razsulo i propast gospodarstva*, kaže on, a posebice je to pogubno za cjelokupno gospodarstvo, jer ono „*reprezentira veće glavnice*“ i posljedice se tek kasnije otkrivaju, što je upravo slučaj kod šumarstva čije je glavno načelo potrajno gospodarenje šumama. U prvome napisu on razmatra svojstva **nadšumara** na razini imovnih općina, koje na temelju veličine posjeda tretira kao velika gospodarstva, „*koja sačinjavaju najveći dio narodnog imetka*“ (danas bi ih kao primjer zamijenili s područjem UŠP Hrvatskih šuma d.o.o.), gdje su nadšumari „*glavari imovno-općinskih šuma. Svojstva, koja toli važnu osobu resiti moraju, nesmiju biti prividna, nego moraju poticati iz same naravi njene i dubokog osvjedočenja o svojoj uzvišenoj zadaći i pozivu*“. Uz postepeno stručno usavršavanje kroz praksu, „*poštenje je kruna vrlina, čovjek, kojemu su povjereni milijuni narodnog imetka. Tko se nije namučio štramacima ostvarujući u šumi svoju teoriju, taj se neće obradovati ni plodu uspjeha*“. Svoju stručnu naobrazbu u pravom smislu te riječi, treba dovesti u sklad s praksom i upotpuniti znanje barem enciklopedijskom naobrazbom u onim disciplinama, „*bez kojih nijedan inteligentan čovjek biti nemože*“. Osuđuje se „*osorno ponašanje i neotesana otresitost*“, a sugerira uljudno i predusretljivo ponašanje prema podređenom osoblju i prednjačenje podukom i savjetom. *Nepokolebivo poštenje, sdruženo sa potpunom strukovnom naobrazbom, kao i revnost sa dosljednošću, pa sve ovo sjedinjeno u harmoničnu cjelinu u osobi nadšumara, bit će bez dvojbe uspješno sredstvo, kojim ćemo naša već u slabom stanju nahodeća dobra, bar donjekle unaprediti moći*“. Dakle, ponajprije stručnost i poštenje.

Drugi profil šumarskog stručnjaka koji pisac članka obrađuje je **protustavnik**, što će reći računovođa „*kod gospodarstvenih ureda*“, no i on prema Zakonu mora biti šumarski stručnjak, naravno s položenim državnim šumarskim ispitom. U odsutnosti nadšumara on ga zamjenjuje. „*Nijedno gospodarstvo pa makar i najmanje bilo, ne može opstajati a da gospodar ne vodi računa o svojem dobru*“. On

mora imati što no rieč: „u malom prstu“ nauku o narodnom gospodarstvu i njegovih načelah . . . , isto tako mora se on trsiti da steče uz elementarna načela šumarske struke, koja je sa zavoda sobom donio, i ono iskustvo, koje ga stavlja na tom polju u isti nivo s nadšumarom upraviteljem ureda“. Da li današnji računovođe-naredbodavci, ma tko oni bili, vode računa o tome koje blagodati može pružiti šuma i kako se prema njoj odnositi, ne tražeći samo klasični profit. Zašto se je prije 120 godina tražilo da protustavnik bude šumarski inženjer, a danas nije bitno da li naredbodavac išta zna o šumi?

Treći je profil **šumar** (u ono vrijeme to je kotarski šumar, a danas upravitelj šumarije). Oba prethodno navedena profila su, kako autor kaže „*mnogo slobodnija u svojem službenom položaju . . . , jer laglje je samo zapoviedati, nego slušati i zapoviedati*“. Šumar mora izvršavati zapovijesti gospodarstvenog ureda, pomno ih proučiti, utvrditi njihove zakonske okvire, paziti da ne nanese štetu gospodarstvu. „*Prva toli teža strana šumareve službe osniva se na dužnosti, koja mu propisana neshvaćanjem upravne svrhe u obće i nepoznavanjem naravi strukovne znanosti, kao i potankih lokalnih odnošaja i potreba, a još manje sredstava za podmirenje istih*“. Teško je boriti se protiv takve anomalije, „*koju često i mrtvo slovo našeg zakona štiti . . . upravni griesi traže nesmiljeno svoje žrtve, a te su nazadak gospodarstva i nesreća osoblja, koje nedužno mora na se, da primi odgovornost za sve kobne posljedice upravnoga neuspjeha*“. Pitanje je: „*kako da šumar postupa u toj borbi, da ju privede, ako ne onoj pobjedi, kojom bi spasiti mogao svoje šumsko dobro, a ono barem pobjedi, koja bi mu sačuvati mogla osobnu čast*“. U nastavku autor ukazuje na odnos šumara prema svome osoblju (ponajprije lugarima, čiji profil je također obrađen, te prema ostalim zaposlenicima).

Svakako, ovaj kratki uvodnik može poslužiti kao poticaj čitateljima Šumarskoga lista da pročitaju tih 15-ak stranica, da vide detaljnije što je nekada zahtijevala struka, te da povuku paralelu s današnjicom i odrede svoja stajališta prema budućnosti svoje struke i šume kao najsloženijeg ekosustava. Ona u današnjim uvjetima stanja, kako prirode, tako i društva, traži još veća znanja nego u prošlosti, ali i promjenu današnjih odnosa prema njoj.